

[Fuglsang.]

opretholde og videreudvikle samfundets arbejdskraft. Også af gratisydelse er væsentlige dele forudsætninger for materiel produktion.

Det er typisk, at mens man taler sort om disse offentlige gratisydelse, så går man uden om de arbejdsfri profitter og deres anvendelse for ikke at tale om de virkelig farlige snyltere på samfundsøkonomien, ikke mindst spekulanter med deres uproduktive indkomster, deres privatforbrug og deres trækprocenter på nul, og dog var der al mulig grund til at se på deres virksomhed og rolle, hvis man virkelig ville bringe plan og orden i samfundets økonomi.

Det gælder ikke mindst med hensyn til et andet af de nævnte områder, nemlig boliginvesteringerne. Spekulationen har en stor del af skylden for den herskende boligskandale med boligmangel, hvor det koster en stadig større del af lønnen at få tag over hovedet. Også de skiftende regeringer har deres ansvar, dels fordi de har overladt boligmarkedet som tumleplads for vel nok den mest asociale og ødelæggende spekulation, dels fordi de selv har brugt boligsektoren som et middel til finansøkonomiske nedskæringer. Og her vil PP II jo fortsætte, hvor de andre slap, ved at pege på en nedskæring af boliginvesteringerne på 6 pct. årligt.

Boligsektoren er et udtryk for, at misbrug og spild af kapital og arbejdskraft ingenlunde er mindre i den private sektor end i den offentlige. Vel vokser den offentlige sektor, men alligevel er den private stadig langt den største, og den omfatter de afgørende områder inden for produktion og kapitalmarked. Så længe man freder den, er enhver tale om virkelig planlægning og regulering illusioner, og det vil man fortsat gøre. Hovedopgaven ser man i at tilgodese det, man kalder erhvervenes investeringsinteresser, og sikre, at det kan betale sig for dem at investere, som om ikke de senere års udvikling med aktieudvidelser, også med friaktier, viser, at det hidtil har betalt sig ganske udmærket.

Som et eksempel på ødslen med kapital og arbejdskraft kan jeg tage bankerne. Fra 1961 til 1971 er antallet af banker halveret, men antallet af ansatte i banker og sparekasser er steget med 75 pct. Til sammenligning er antallet af ansatte inden for post og

telegraf kun steget med 14 pct. og inden for den offentlige transport endda faldet med 23 pct.

Med hensyn til investeringerne steg de for pengeinstitutternes vedkommende fra 75 mill. kr. til 460 mill. kr., hovedsagelig i bygninger, og de kan vel næppe alle betragtes som produktive investeringer.

Lignende betragtninger kunne gøres på mange andre områder. Man behøver f. eks. blot at se på olieselskabernes fordelingsnet, selv om det kun i ringe grad genspejles i de mange tabeller.

For industriens vedkommende konstaterer man en betydelig stabilitet med hensyn til virksomhedernes størrelsesmæssige struktur, men man nævner samtidig, at der er sket en langt stærkere koncentration, end opdeling i lokalvirksomheder giver udtryk for. Hvorfor går man ikke nærmere ind på den monopoliseringsproces, som her kun antydes? Er det de fine navne fra Industrirådet, der har lagt sig i vejen? Er det de samme kræfter, som i sin tid hindrede trustkommissionen i at løse sine opgaver på de samme felter?

Utilstrækkelige oplysninger spiller ikke mindst en rolle, hvor det gælder oplysning om de multinationale koncerners indflydelse på dansk økonomi. Vi beroliges med, at det kun drejer sig om 8 pct. af industriens produktion og beskæftigelse, men det gælder kun de direkte investeringer, som giver faktisk kontrol over virksomheder. Vi får intet at vide om det, man kalder passiv erhvervelse af aktier, og man regner ikke med danske firmaers økonomiske forbindelser med udenlandske. Men så meget fortæller de givne oplysninger trods alt, at de områder, de multinationale koncerner især koncentrerer sig om, er nøjagtig de samme, som i bilag III fremhæves som de afgørende for fremtidens tekniske udvikling og produktion.

Som væsentlige årsager til usikkerheden med hensyn til prognoser, planlægning og perspektiver henvises til den galoperende inflation og prisstigningerne, men disse er jo ikke skæbnebestemte og kendes f. eks. ikke fra lande med socialistisk økonomi. Man taler så meget om de udenlandske årsager, og selvfølgelig spiller f. eks. oliepriserne ind, dvs. olieselskabernes udnyttelse af den væsentligt af dem selv skabte oliekrise, men